ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\B\BROSMANN Jiří X_Brossmann Jiří X - Krysar.pdb

PDB Name: Krysař
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Krysař
Jiří X. Brossmann
Zveřejněno se souhlasem internetového magazínu Amberzine
http://amber.zine.cz

V den, kdy Krysař dorazil do vesnice jsem, spolu s ostatními, seděl před kovárnou a popíjel pivo. Rudé večerní slunce zapadalo za kopce a horko kovárny rozechvívalo vzduch nad stavením. Husté pivo mě příjemně chladilo v břiše a vesničtí mudrlanti právě hodnotili letošní sklizeň. Zrovna jsem se chystal poznamenat cosi o výhodném prodeji části úrody v královském městě na severu, když se zpoza kovárny ozval udýchaný křik: "KRYSAŘ! Jde sem Krysař!"

Všichni jsme ztuhli. Mohutný kovář se rozhlédl po našich zaražených tvářích a přejel si rukou po holé hlavě.

"Tak," řekl.

Zpoza mého domku, sousedícího s kovárnou, vyběhla skupinka dětí. Udýchaně zastavily před lavicí a nejstarší z nich - truhlářův Bořek - si odkašlal. "Tatínku," obrátil se na svého vyhublého otce, "po cestě od Hrabova se k nám blíží Krysař." V jeho tváři byl strach.

Otec ho nepřítomně pohladil po vlasech a poslal jej, aby odvedl menší děti domů a řekl jejich matkám co se děje. Sotva se děti ztratily z dohledu, sebrali jsme se a vydali se k cestě, kde spatřily Krysaře.

Nečekali jsme dlouho. Už po chvíli jsme uslyšeli podivné šustění a ťapkání. Ťapkání tisíců malých nožek, které dusaly sotva vzrostlou trávu. Potoky velkých vypasených krys se hnaly přes louku kolem cesty. Tráva se vlnila jako v silném větru. Za několik okamžiků jsme zaslechli píšťalu.

Její zvuk zmrazil všechny svaly v mém těle. Stál jsem a sledoval, jak se ty proudy malých, šedivých těl valí k nám, jak nám přelézají přes boty, strkají čumáky do nohavic, jak se po kalhotech derou nahoru a zase padají zpět.

Krysařova shrbená postava se blížila jako šedý přízrak. Rozedrané hadry, které skrývaly jeho zkroucené tělo, byly špinavé od bláta, do kterého byla v podivných vzorech zabodána stébla slámy. Skloněnou tvář skrývala kápě, na které byly zahnědlé skvrny. Raději jsem se nedomýšlel od čeho byly.

Z Krysaře byly vidět jen ruce. Hbitě se pohybovaly po dlouhé píšťale z kosti, nepochybně lidské. Jak se Krysař blížil, zmocňovala se mě stále větší strnulost. Uvědomoval jsem si že jsem již několik minut nemrknul a že mě oči pálí jako tisíc čertů. Věděl jsem, že mi nohách přebíhají ta odporná stvoření, ale nedokázal jsem se pohnout abych je setřásl. Všechny tyto pocity však byly v pozadí. Příliš na nich nezáleželo. Důležitá byla píseň, kterou Krysař hrál. Byla to jednoduchá melodie, která se opakovala stále dokola. Její tóny byly prosté, ale přesto jsem věděl, že za tou zdánlivou jednoduchostí se skrývá složitá struktura, která ovládá nejen stovky a tisíce krys, ale také mou mysl. Když nám vesničané, jejichž vsí Krysař prošel, vyprávěli, že se nemohli ani pohnout, že každý kdo zaslechl jen pár tónů písně jako by zkameněl, dívali jsme se na ně nedůvěřivě. Teď jsem chápal, že měli pravdu. Před mocí Krysařovy píšťaly nebylo úniku. A byla to krásná melodie. Cítil jsem okouzlení tou jednoduchou dokonalostí, která z ní zaznívala.

Krysař došel až k nám a dvakrát falešně pískl. Při prvním hvizdu ustal zmatený pohyb krys, při druhém jsem ucítil, jak mne pomalu opouští ta zvláštní strnulost. Rozhlédl jsem se po ostatních. Vypadali, jako by se právě probudili ze sna. Krásného i hrůzného zároveň.

Kovář se vzpamatoval první.

"Táhni odkud jsi přišel," řekl chraplavě. Nechápal jsem, kde se v něm bere ta drzost mluvit takto ke Krysaři, který nás obdaroval tou krásou tónů.

Krysař se narovnal, jak mu to jen jeho pokřivená záda dovolovala a přeletěl nás pohledem. Když jeho zažloutlé oči pohlédly na mne, ucítil jsem, že si mě přečetl jako knihu. Knihu o které nemá valné mínění. Jeho pohled se zastavil na kováři. Pak se stalo něco, co jsem ještě nikdy neviděl. Kovář sklopil zrak a zrudnul.

"Dejte mi co chci," ozval se Krysař, "a já odtáhnu." Přesto, že to byl hrozný hlas, říkal jsem si, že krásnější slova jsem dosud neslyšel. "Nakrmte mne a má zvířata a my odejdeme," řekl a já cítil, že mne opouští poslední zbytky jeho kouzla. Už jsem neslyšel krásu jeho slov. Slyšel jsem jízlivý tón plný zášti a nenávisti ke všemu živému.

"Nedostaneš nic," odpověděl kovář. Zřejmě to mínil jako ostré odseknutí, ale místo hrozby byla v jeho hlase obava.

"Máte jednu noc na to, aby jste otevřeli sýpky," zaskřehotal Krysař. "Jestli tak neučiníte, víte co vás čeká," dodal a otočil se k nám zády. Píšťala se opět rozezněla a my stáli jako přibití ještě dlouho po tom, co její hlas ztichl.

Nespal jsem celou noc. Podle toho, jak zpoza okenic sousedních chalup prosvítalo matné světlo loučí, odhaduji, že jsem nebyl sám. Má žena podřimovala u kolébky, ve které spokojeně vrněl náš prvorozený syn. Byly mu čtyři měsíce a miloval jsem ho jako nikoho na světě. Byl to čilý chlapec, stále si s něčím hrál a hlasitě se dožadoval pozornosti okolí. Těšil jsem se až dospěje do věku, kdy jej budu moci vzít do kovárny do učení. Dlouho jsem se díval na jeho nevinou tvářičku a přemýšlel co pro něj asi přinese zítřejší ráno.

Pokaždé, když jsem vyhlédl ven, viděl jsem v matném světle měsíce drobné stíny, které vířily mezi chalupami. Krysy rejdily po vsi a hledaly kde by co sežraly. K domům se zatím neodvažovaly, nebo to spíše měly od Krysaře zakázáno. Modlil jsem se ke všemohoucímu Bohu, aby naši vesnici ochránil. S Krysařovým příchodem jsme počítali. Vždy prošel všechny vesnice v kraji do kterého zavítal a my byli poslední, kdo se s ním ještě nesetkal. Věděl jsem o nebezpečí, které on a ty jeho malé bestie představují, ale teď když se tu objevil, probudil se ve mně strach. Cítil jsem, jak mám stažený žaludek, jak se mi potem lepí halena k zádům, jak se mi chvějí ruce. Nacpal jsem si fajfku a snažil se nemyslet na to, co se stane ráno.

Když se na východě objevily první paprsky slunce, všechna ospalost ze mne spadla. Seděl jsem a pozorně sledoval co se děje venku. Krysy se už hodnou chvíli před svítáním kamsi ztratily a cesty teď, až na dva toulavé psy kteří se plížili podél zdí se staženými ocasy, zely prázdnotou . Kdesi bučely krávy, které nikdo nepodojil. Myslím, že jsem zaslechl i dětský pláč.

Zvuk píšťaly mě zasáhl stejně jako předešlý den. Ztuhnul jsem a s očima doširoka otevřenýma hleděl škvírou mezi okenicemi ven. Tělem mi procházelo příjemné mravenčení. První krysy se objevily vzápětí. Za několika řadami šedých tělíček se shrbeně sunul Krysař. Tentokrát jeho obličej nebyl zakryt kápí a já viděl jeho ostré rysy. Byl vychrtlý a strhaný. Nevím jestli se mi to zdálo, ale myslím, že jsem v jeho očích zahlédl i něco jiného než nenávist. Bylo to znechucení. Znechucení sebou samým.

Krysař došel až na náves, kolem které stály všechny domky jako kuřátka kolem kvočny, a svou píseň zakončil stejným falešným tónem jako včera.

"Lidé," ozvalo se jeho skuhravé zavolání. "Otevřete své sýpky ať se má zvířata nají a já vaši ves opustím," volal.

Nikdo mu neodpověděl.

"Nenuťte mne, aby udělal něco, čeho byste pak dlouho litovali! Nechci vám ublížit." Škodolibost z jeho hlasu zmizela. Poslední věta zněla spíše jako prosba.

Najednou se odněkud objevila hrouda bláta a rozprskla se o Krysařův obličej. Rána Krysaře srazila k zemi. Chvíli tam jen tak ležel, jako by byl mrtvý. Pak se začal pomalu zvedat. Tvář měl umazanou od bláta, v ruce svíral špinavou píšťalu. Ani se neobtěžoval otřít z ní bláto a vložil její konec do úst. Ozvalo se zasyčení, jak rozmočenou hlínu vyfouknul ven. Pak se ozvala melodie. Nebyly to ale ty uklidňující tóny co předtím. Byla to agresivní, bojová píseň. Krysy, dosud apatické, se naježily, jako by je někdo přetáhl bičem. Pak začaly jako šílené běhat jedna přes druhou. Zuřivě po sobě sekaly zuby, někde se objevily rudé skvrny. Krysařova píseň přešla do šíleného tempa a krysy se zastavily. Jejich čumáky byly stažené, ocasy divoce švihaly po zemi. Krysař skončil svou píseň a obrátil se k odchodu. Chvíli se nedělo nic. Krysy jen tak stály a zlobně se dívaly po chalupách. Pak se ozvalo falešné hvízdnutí a rozpoutalo se peklo.

Krysy se začaly valit k našim domovům. První vlna byla pošlapána druhou, ta třetí, a tak dále, až se u zdí domů vytvořily závěje šedivé hmoty. Uslyšel jsem, jak se stovky drobných zoubků zakusují do křehké hmoty, ze které jsem vystavěl svůj dům. Žena, s očima vyděšené laně, seděla na stole uprostřed místnosti. V náručí svírala naše dítě. Já odskočil od okna a postavil se před ně. Dlouhou hůl s kosou na konci v jedné ruce, zapálenou pochodeň v druhé. Čekal jsem, že se krysy každou chvíli prohryžou dovnitř, že mi ukoušou nohy a pak se vrhnou i na mou ženu. Na mé dítě.

Najednou hlodání ustalo. Dál bylo slyšet ťapkání a naražení na zeď, ale pravidelné kousání, které se ozývalo ještě před několika málo okamžiky přestalo. Stál jsem, ruce roztřesené, smysly napnuté k prasknutí a čekal, jestli se ten příšerný zvuk ozve znova. Když nepřicházelo odvážil jsem se přistoupit k oknu. Poodsunul jsem okenici a sledoval, co se děje venku.

Jestli jsem si kdy představoval apokalypsu, pak vypadala takto. Krysy vířily jako obrovský kotel vařící krve, kousaly se, drápaly a trhaly na kusy. Ve vzduchu se objevovaly kusy končetin, nad návsí se utvořila jemná rudá mlha. Pozoroval jsem to běsnění a vzpomínal, co říkala ta stará čarodějnice, která nám navařila tu ďábelskou směs.

"Krysy které sežerou jen nepatrnou část potravy otrávené tímto jedem se stanou zuřivými. Jejich jedinou starostí bude zabíjení a vrhnou se po nejbližším živém tvoru, který bude v jejich okolí," říkala, když jsme polévali stěny domů a hlínu před nimy. "Dbejte proto, aby jste byli vždy bezpečně ukryti, když dáte kryse pozřít něco jedu, neboť vás může zle pokousat a jedem ze svých zubů nakazit."

Po nocích jsem si představoval krysí válku, ale proti tomu, co se dělo venku to byly jen směšné pohádky. Krysy, které se prokousávaly zdivem teď útočily na ty neotrávené, které se bránily. Po chvíli se rozdivočená zvířata, rozrušená pachem krve, rvala jed nejed.

Krys rychle ubývalo a po chvíli jejich vražedných orgií jich nezbyla ani polovina. Než má žena ukonejšila chlapce, který se rozplakal, zbyly jich v tratolišti krve na návsi sotva dva tucty.

Pomalu jsem otevřel dveře a s kosákem v ruce se vydal směrem k poslednímu páru zápasících krys. Uviděl jsem, že kovář je již jen pár kroků od nich, a že čeká až k němu dorazí někdo z nás ostatních, abychom ty rozzuřené bestie zabili

současně. Nikdo z nás nestál o to být pokousán krysou, ať si je unavená jak chce.

Nakonec druhý dorazil podsaditý pacholek Hošek a spolu s kovářem přeťali ty dvě poslední krysy vejpůl. Rozlížel jsem se kolem sebe. Všude bylo plno krve a stovky, tisíce rozdrásaných nožek. Hleděl jsem na vyhřezlé vnitřnosti a vyloupané oči. Viděl jsem hlavy ohlodané až na holou kost, a páteře, ze kterých byla servána všechna kůže i s masem. Najednou se mi obrátil žaludek a začal jsem zvracet.

V první chvíli jsem si ani neuvědomil co se děje. Prostě jsem najednou ztuhnul a napřímil se. Zvratky mi tekly po bradě, ale já se usmíval. Musel jsem se usmívat, když mi hrála tak krásná melodie.

Obrátil jsem se po zvuku a hleděl přímo do Krysařovy tváře. Jeho žluté oči žhnuly zlobou a touhou po pomstě. Viděl jsem jak se mu chvěje chřípí, jak jsou jeho rty sevřené kolem píšťaly. Přestal hrát a hleděl přímo na mne. A mne jeho nenávist těšila. Měl jsem radost ze zloby, kterou přímo sršil. Ještě nikdy jsem neviděl krásnější tvář než byla ta jeho. Krysař se napřáhl a svou kostnatou rukou mě udeřil do tváře. Ucítil jsem, jak mi v nose křuplo a svalil jsem se na zem. Cítil jsem nevýslovné štěstí, že mi Krysař přerazil nos.

Zatímco jsem se sbíral ze země, se skrytou nadějí, že mě Krysař udeří znovu, opět se rozezněla píseň. Dveře domů se otevíraly a ven vycházeli lidé s tupými úsměvy na tvářích. Žárlil jsem na ně, protože mě okrádali o Krysařovu pozornost, která mi byla tak příjemná. Postavil jsem se a nenávistně na ně hleděl.

Když dorazili i ti poslední, Krysař ukončil svou píseň a začal se mezi námi procházet. Kopal do trosek krysích těl, kterých bylo všude plno a cosi si pro sebe mumlal. "Proč?" zaslechl jsem, když procházek okolo mne. "Proč to udělali?" Nechápal jsem zoufalství v jeho hlase, a chtěl jsem mu nějak pomoci. Mé tělo mě však neposlouchalo a jediné čeho jsem byl schopen bylo bezmocně stát na místě a sledovat jej očima.

Krysař se znovu zastavil a začal potichu mluvit: "Chtěl jsem jen, aby jste nakrmili má zvířata." Jeho hlas nabíral na síle. "Nechtěl jsem vám ublížit, ale vy jste si nedali říct. Museli jste mi odporovat. Museli jste pozabíjet mé krysy." Poslední slova už téměř křičel. "Ale já vás nemohu nechat bez trestu," křičel na nás. "To nejde. Chci zapomenout, ale nemohu. Nemohl bych spát, kdybych vás nepotrestal. Ony by si mě našly a umučily. Musím vás ztrestat!" V tváři měl zoufalství.

Pomalu začal zvedat svou píšťalu k ústům, když v tom se rozplakal můj chlapec. Krysař se zastavil a těkal kolem sebe očima. Když konečně našel zdroj toho usedavého pláče popošel k mé ženě a sáhnul do přikrývek ve kterých byl chlapeček zabalený. Chvíli na něj nevěřícně zíral. Na jeho tváři se objevil výraz soucitu a lásky. Stál tam a vypadal, jako by vzpomínal na něco, co bylo velmi, velmi dávno. Dotkl se prstem tváře dítěte a to jako zázrakem zmlklo a spokojeně zavrnělo. Krysař zvedl zrak a rozhlédl se po nás, jako by čekal, že to oceníme. Nalezl však jen tupou oddanost. Úsměv z jeho tváře zmizel a ta opět nabyla své původné tvrdosti. Chvíli na nás nerozhodně zíral, pak se šeredně zašklebil, jako by ho napadlo něco zvlášť odporného.

"Kdo je otcem toho dítěte?" zeptal se a já poslušně vykročil k němu.

"Běž do svého domu," poručil mi a já šel. "Běž za ním," zaslechl jsem ještě, jak přikazuje mé ženě. Když jsme došli do stavení, poručil mi, abych našel pořádný provaz a položil se na stůl. Pak mě manželka, na Krysařův příkaz, svázala a na mou hruď položila našeho spícího syna.

"Ty bež ven," přikázal Krysař manželce a sklonil se ke mně. "Teď budu hrát pro všechny, kromě tebe, rozumíš?" zasyčel mi do obličeje. Přikývl jsem. "Spi," řekl ještě. Pak vyšel ven a já usnul.

Když jsem se probral, byl chlapec pryč. Z venku ke mně doléhaly zvuky zápasu: chroptění a jekot, řinčení železa o železo a zoufalé výkřiky. Chtěl jsem se pohnout, ale nešlo to. Ruce jsem měl pevně svázané a jediné čeho jsem dosáhl, když jsem sebou zmítal bylo, že jsem si rozedral kůži na zápěstích. Křičel jsem co mi plíce stačily, zoufale jsem volal, aby ke mně někdo přišel, aby se ti venku přestali prát. Volal jsem Krysaře, zapřísáhával jej, ale nikdo si mě nevšímal. Nakonec mi nezbylo nic než slzy. Plakal jsem po dítě, které jsem ztratil, plakal jsem pro svou ženu, která se teď někde venku zabíjela spolu s ostatními. Byl to hořký pláč a doprovázelo ho úpění umírajících a divoký smích vítězů, kteří se záhy vrhali do nových šarvátek. Neviděl jsem co se venku děje, a byl jsem tomu rád, protože bych všem těm očarovaným lidem stejně nemohl pomoci.

Nevím jako dlouho jsem tam ležel, ale když zvuky zvenčí konečně utichly, bylo již šero. Mé slzy už dávno vyschly a jen jsem ležel s hlavou prázdnou, očima otevřenýma. Najednou jsem ucítil dotek. Něco malého se mi drápalo na břicho. Zvedl jsem hlavu a zhrozeně sledoval, jak se mi po břiše prohání malá krysa. Postavila se mi přímo doprostřed hrudi a očichávala můj zakrvácený nos. Čekal jsem, že mě kousne, ale ona jen stála a upírala na mne své zvědavé oči.

Kdyby mi tak překousala pouta, napadlo mě a položil jsem hlavu zpátky. Ještě než jsem se dotkl týlem stolu, přeběhla mi krysa po paži k rozedranému zápěstí a začala kousat do provazů, kterými jsem byl svázán.

Stádo mých zvířat se každý den zvětšuje a zvětšuje. Jestli to takhle půjde dál, budu jim muset brzy začít obstarávat potravu. Zatím se však stačí uživit sama, takže se můžu držet v lese.

Doufám, že se mi podaří ovládnout je dřív, než jich bude příliš mnoho, protože pak bych nemohl pronásledovat Krysaře, který unesl mého chlapce. A já ho najdu, to jsem si přísahal ještě ten den, kdy mě mé první zvíře osvobodilo a já našel vedle sebe ležet tu prokletou píšťalu.

Najdu jej, i kdybych měl projít všechna města a vesnice co jich na světě je.

24.8.1996